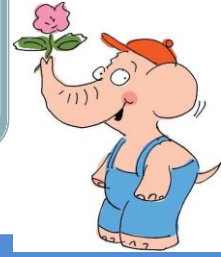


פרשת מצורע



ואם דל הוא

השבוע אנו מתמקדים ב"תחליף הזול" שמציעה התורה לקורבן, אם מצבו הכלכלי של האדם אינו מאפשר לו להשיג קורבן יקר יותר. במכתב של חידקל מסופר על ילד שלמשפחתו קשיים כלכליים והוא הוא חושש שלא יוכל להשתתף בפעילות חברתית כמו כולם. הילדים העומדים על מצבו אינם מתעלמים ממנו ומהבעיה אלא מוצאים פיתרון מוצלח שאפילו מעניק לו יתרון. לצערנו, מצב כלכלי קשה הוא מנת חלקן של משפחות רבות במדינת ישראל. למצב כלכלי קשה יכולות להיות כמה וכמה סיבות: עבודה בשכר נמוך, אבטלה, נכות או מחלה ועוד. המצב הקשה יכול להמשך זמן רב, או להיות מצב חדש וזמני. רוב הילדים בישראל לומדים בבתי ספר הטרוגניים, וגם ילדים שמצבה הכלכלי של משפחתם טוב, מן הראוי שיכירו את התופעה וידעו שיש ילדים שהוריהם מתקשים לספק את כל צורכיהם. למשל, ילדים שלא יכולים ללכת לכל חוג שהם רוצים בו, ואפילו ילדים הנמנעים מללכת למסיבת יום הולדת מכיוון שאינם יכולים להביא מתנה ראויה לפי דעתם. פרשה זו היא הזדמנות לעסוק בנושא זה, נושא לא־פשוט אך חשוב מאין כמותו. מיותר לציין שחשוב לעסוק בנושא זה ברגישות ובזהירות. כדי לא לפגוע באף אחד רצוי לתכנן מראש כיצד לפתוח את הדיון וכיצד להמשיך בו.

במדור רואים עולם

השבוע ניסינו להציג לילדים במילים פשוטות את אחד מעקרונות המדיניות הסוציאלית (החברתית), את הרעיון שכל אחד תורם לחברה לפי יכולתו **ומקבל לפי צרכיו**. על פי עקרון זה, גביית המסים במדינה היא גבייה מדורגת (מה שנקרא **מיסוי מדורג** או **פרוגרסיבי**) **וגם חלוקת המשאבים היא מדורגת**.

המדיניות הסוציאלית שואפת לתקן במקצת את חוסר השוויון הקיים ממילא, ולכן דורשים פחות ממי שיש להם פחות (כדי שיישאר בידיהם די לפרנסתם), ויותר ממי שיש להם יותר (וכמובן משאירים גם בידיהם די והותר...). וכאמור, גם הקצאת התקציבים במדינה היא מדורגת – מי שצריך יותר מקבל יותר.

בבסיסה של מדיניות זו עומדת ההכרה שבני האדם אינם שווים זה לזה, אך זכויותיהם שוות. יש אנשים הזקוקים ליותר ולכן החברה צריכה לדאוג להם, למשל, נכים ובעלי מוגבלויות שונות. הכספים הנוספים שהם מקבלים מסייעים להם להגיע ל"עמדת מוצא" שווה לזו של הבריאים. במדינת ישראל מוקצים כספים גם למי שניחנו בכישורים מיוחדים, כמו מוזיקאים, ספורטאים, מדענים וכדומה. החברה מחויבת לדאוג גם למצליחים שבה, שהרי אנו יודעים שהישגיהם יועילו לחברה כולה.

אפשר לשוחח עם התלמידים על המיסוי המדורג ועל ההקצאה המדורגת, האם הם צודקים? האם הם טובים לכולם?





על המדרש

המדרש המובא כאן מופיע במקורו בהקשר לפסוקים שהבאנו מפרשת מצורע (ויקרא, פרק י"ד פסוקים כ"א-כ"ב). מדרש זה מביא דוגמה קיצונית אף יותר מזו המוזכרת בתורה ומציג אישה ענייה שידה אינה משגת אפילו שני בני יונה. הכוהן מזלזל בקורבן "העלוב" שהיא מביאה, אך הקב"ה "מעריך" את הקורבן על פי כוונת המקריבה ועל פי ערכו בעבודה ולא על פי ערכו הכספי הראלי. לצערנו, פעמים רבות בחיינו אנו נפגשים בגישה המזלזלת במתנות בעלות ערך כספי נמוך ואינן מביאה בחשבון את ערכה של המתנה בעיני הנותן ואת כוונתו.

שאלות לדיון: כיצד ייתכן שמתנה שערכה הכספי נמוך תהיה "שווה יותר" ממתנה יקרה? (לדוגמה: אדם עשיר מביא מתנה גדולה רק כדי להפגין את עושרו לעורר קנאה ולעומתו אדם אחר, עשיר פחות, נותן מתנה צנועה מכל הלב). כאשר אתם מקבלים מתנה – כיצד אתם מעריכים אותה? למה אתם מצפים ממנה? מדוע אנחנו נוטים להעניק חשיבות לערך הכספי ולא לכוונה? אפשר להזכיר מתנות שאולי אינם יקרות אבל הן "בדיוק מה שהייתי צריך", או "משהו שאני מאוד אוהב". אפשר לדון ב"ערכם הרגשי" של דברים שאינם תלוי כלל בערכם הכספי ולעודד את התלמידים לבחון את המתנות שיקבלו בעתיד לפי מדד זה.



מה בפרשה

- דיני טיהור לאחר מחלת הצרעת – כשמצורע מבריא עליו להביא שתי ציפורים חיות טהורות ועץ ארז ושני תולעת ואזוב. ציפור אחת שוחטים בסמוך למקור מים חיים ואת הציפור השנייה, החיה, ואת שאר חומרי הטיהור טובלים בדם הציפור השחווטה, מזים על המיטהר שבע פעמים ואז משלחים את הציפור החיה אל השדה. המיטהר מכבס את בגדיו ומתרחץ, וביום השמיני מקריב קורבן אשם.
- צרעת הבית – התפשטות של צרעת בקירות בית, וגם היא מצריכה טיהור.
- טומאות גוף הקשורות בהפרשות – המגע המיני מטמא, ולכן ההתקרבות למקדש בתקופת הסמוכה לו אסורה. כך גם באשר להפרשות – זיבה ודם הווסת.